

Krécsuno, kolontá

Egy magyar-cigány, cigány-magyar szótárt, Szabó Géza gyűjtését hoztam magammal legutóbbi kolozsvári utamról. A puha kötésű könyvecske a kolozsvári kulturális folyóirat, a Korunk Baráti Társaságának kiadásában jelent meg néhány héttel ezelőtt; ebből választottam ki a cím két szavát. A jelentésük: karácsony. Noha ez a rövid cikk nem karácsonyinak, hanem „mindenkorinak” van szánva, így ünnep előtt mégis stilszerű e cím. Aki érti, tekintse köszöntésnek, aki pedig nem, attól elvárható, hogy a magyar-cigány, cigány-magyar viszony megértéséért küzdjön egy kicsit, így az ünnepi ráérősségen.

Amikor valamelyik határon túli magyarlakta vidéken járok, az ott élő magyar cigányoktól általában meg szoktam kérdezni, hogy magyarországi cigány szervezet képviselői felkeresték-e már őket, hogy helyzetükről, gondjaikról, egyáltalán: pusztán létezésükről tájékozódjanak. Többnyire elkerekedett tekintet a válasz: „Hogy? Honnan? Kik?”

A magánember azonban nyugodtan felülülhatja a hivatalok tehetetlenségét, s mert voltaképpen a cigány szervezet is csak egy hivatal, tehetetlensége nem csüggesz jobb, mint a többi hivatal cselekvőképtelensége.

Így az alábbi történetet, mindenféle hivatal helyett, vagy a hiányzó hivatalokat pótolva, jobb híján én gyűjtöttem össze.

A romániai választási küzdelem idején C. V. Tudor kampányolója a „rokonszenv” készpénzen való megváltásától sem riadtak vissza. Bizonyára se Romániában, se

a világon nem voltak, nem lesznek ebben egyedül. Meg abban se, hogy gyakran porfára estek. Mert bármily meglepő is, még mindig vannak emberek, akik számára a becsület fontosabb a pénznél. Bízunk benne, hogy néhány nap múlva nem válnak reménytelenül múlt század figurákká...

Hire ment egy aprócska magyarlakta faluban valahol Kolozs megyében, hogy a Tudor-pártiak járnak a házakat, és 100 ezer körüli lejeget kínálnak egy-egy szavazatért. Az igenfelvásárlók különösképp előszeretettel zörgettek be azokba a házakba, amelyekben cigányok laknak, azt ígérve, annyi szavazatra jogosult polgár lakik a házban.

Meg is kérdezte tőlük az egyik cigány nagyesalád feje, hogy mit ér az igen. Úgy is mondhatnánk, ellenőrizte, megerősítette a híreket. Amikor meghallotta az árfolyamot, ránézett a kampányolóra, és csak ennyit válaszolt: „Református emberek vagyunk mi, kérem”. Majd csendesen becsukta az ajtót.

Sok minden eszünkbe juthat e történetről. A hűség például. Bár ez megint egy elavulóban lévő fogalom. Nekem különben is egész más fordult meg a fejemben: az, hogy e határon túli magyar cigányok magyarságtudatát a magyarországi magyar társadalom semmilyen mértékben sem igazolja vissza. Igaz, a magyarországi magyar társadalom a hazai cigányok magyarságáról sem akar tudomást venni.

Zelei Miklós

Két év múlva indul kreditrendszer

Pontos követelmények

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán már bevezették a kredit alapú oktatást. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A felsőoktatási intézményekben 2002 szeptemberétől bevezetik a kreditrendszert, amelynek lényege, hogy a hallgatóknak az egyes tantárgyakhoz tartozó pontokból (kreditekből) annyit kell összegyűjteniük tanulmányaik alatt, amennyi a diploma megszerzéséhez szükséges. A kreditrendszer átjárhatóbbá teszi a felsőoktatást a hallgatók számára, és ezzel együtt a pályamódosítási lehetőségek is bővülnek.

Felgyorsult a felsőoktatási intézményekben legkésőbb 2002 szeptemberétől bevezendő kreditrendszer kidolgozásának folyamata, miután november végén megjelent az eredeti, 1998 májusi kormányrendelet módosítása. A kreditrendszer lényege, hogy minden tantárgyhoz tartozik egy előre meghatározott pontszám (kredit). A hallgatók akkor kaphatnak diplo-

mát, ha megfelelő számú kreditet gyűjtenek össze tanulmányaik során: a főiskolai diploma megszerzéséhez három éves képzés esetén legalább 180, négyéves képzésben 240 kredit szükséges, az egyetemi végzettséghez pedig minimum 240-et (ötéves képzésben 300-at) kell összegyűjteni. Ezekből a határoktól csak fölfelé lehet eltérni.

A kreditrendszer átjárhatóbbá teszi a felsőoktatást a hallgatók számára. Egy-szerűbb lesz ezután az egyik képzési szintről egy másikra átjelentkezni, miközben a korábbi tanulmányokat, vagy azok egy részét az új intézmény beszámítja. Az átjárhatósággal a pályamódosítási lehetőségek is bővülnek. A kreditrendszer bevezetését követően a hallgatók ugyanakkor nemcsak az országban belül válhatnak egyetemre, hanem külföldön végzett rezképzésük eredményét is elismertethetik itthon. A kredit alapú felsőfokú tanulmányok azt is lehetővé teszik, hogy a diákok bizonyos korlátok között egyéni tantervet alakítsanak ki, valamint a szabadon választott vagy a

kötelezően előírt tárgyak egy részét más karok kurzusainak felvételével teljesítsék. A kreditrendszer azzal az előnnyel is jár, hogy ha a hallgató a tárgyak valamelyikéből elégtelent szerez, évis-mérés nélkül folytathatja tanulmányait.

Az egyes felsőoktatási intézmények önállóan határozzák meg, melyik kurzus mennyi kreditet ér, a rendszer bevezetésével járó feladatok koordinálására felállított országos kredittanács csupán az egységes elveket alakítja ki. Azt minden intézménynek figyelembe kell vennie, hogy a kredit az átlagos képességű hallgatótól elvárható teljesítményt fejezi ki munkaegetységben. Egy kreditet harminc munkaórával lehet megszerezni, amibe a tanórán kívül az egyéni felkészülési ideje is beletartozik. Ez utóbbi miatt nem lehet számításon kívül hagyni, hogy ehhez milyen feltételek – számítógépes hálózatot, tankönyvellátottságot, könyvtári kapacitást – tud biztosítani az egyetem. A kreditrendszer bevezetése és működtetése – dr. Visy Csaba, a Szegedi Tudománye-

gyetem oktatási rektorhelyetese szerint – elképzelhetően az egységes tanulmányi rendszer országos kiépítése nélkül, amely pontos nyilvántartással nyomom követi a hallgatók tanulmányait. A tervek szerint a szegedi egyetemen mint referenciainstítúción próbálják ki első között azt, hogyan működik majd a nyilvántartási rendszer.

A Szegedi Tudományegyetemen egyébként nem ismeretlen a kreditrendszer, hiszen – egészen vagy részben – már több karon bevezették. Visy Csaba úgy véli, az első kezdeményezések azért is hasznosak, mert mind a hallgatók, mind az oktatók már azelőtt tapasztalatot szerezhettek a rendszerről, mielőtt az egész országban bevezetnék. A továbbiakban minden egyetem és azok karnai elkészítik saját kredit szabályzatukat, amelyeket jövő novemberéig küldenek el az oktatási minisztériumba. Az országos kredittanács által jóváhagyott szabályzatok alapján aztán 2002 szeptemberétől már kredit alapon folytathatják az oktatást.

Hegedűs Szabolcs

Szegedi Honvéd Kulturális Egyesület

Sajátos hagyományörzés

A Magyar Honvédség három éve „kivonult” Szegedről. Pontosabban: a Szegedi Műszaki Dandár 1997-es megszűnte óta a kiegészítő parancsnokság mindenkor vezetője a helyőrség parancsnoka is egyszemélyben. Mi maradt a „sereg” után? A Victor Hugo utcai tiszti klubot jelenleg a Szegedi Honvéd Kulturális Alapítvány üzemelteti. Ügyvezető igazgatója Tóth János. Tőle kérdeztük:

Tóth János a Szegedi Honvéd Kulturális Alapítvány „házi múzeumában”. (Fotó: Gyenes Kálmán)

– Milyen céllal hozták létre az alapítványt, illetve az egyesületet?

– Központi szervünk a HM Honvéd Kulturális Szolgáltató Kht. Programirányító és összefogó szerepe van. Az országban jelenleg negyvenkét, a szegedihez hasonló alapítvány, illetve egyesület működik, megyénkben az utóbbi időben a hódmezővásárhelyi és szentesi tiszti klub tért át erre a szervezeti formára. Célunk a honvéd hagyományörzés, nonprofit módon – bérelményeink bevétele a rendezvényeink támogatásának fedezete.

– Többes számban beszél a rendezvényekről...

– Több öntevékeny csoportot működtetünk, s a maga során mindegyik bő programmal foglalkoztatta, csábította tagságát. Mintegy háromezreszáz fő a kedvezményezettje a Fegyveres erők nyugdíjas klubjának. Az elnök Sinyi Imre nyugdíjas alezredes. A Honvéd Hagományörző Egyesület vezetője dr. Maschek Rudolf. Ők elsősorban hadtörténettel foglalkoznak. A Volt Hadi-foglalkozás Szövetségét idős emberek alkotják, a maguk sajátos, történelminek nevezhető tematikájával. A 36 tagú Bárdos Lajos Kó-

rus karnagya Delleyné Halama Piroksa. Szeged legrégibb kórusa, hiszen elmúlt már 130 éves. A Rúza Sándor Népdalkör és Citeraze-nekar, Monoki Lajos tanár úr vezetésével, a népi hagyományörzés avatott csapatává nőtte ki magát. S míg el nem felejttem, öntevékeny amatőr csoportjaink díszítő és képzőművészeti szakköröket hoztak létre, Kovács Imréné, a népművészet mestere vezetésével.

– Mi a közös jellemzője a csoportoknak?

– Az összetartás és a hagyományörzés. A honvéd hagyományörzés egy olyan nemes terep, ahonnan a „kilátás” a mi sajátos eszközeinkkel biztosítható. Ezt az öntevékeny csoportok rendezvényeivel érzjük el. A nyugdíjasklubunk például utazásokat szervezett Görgey (öt nap Szlovákiában) és Bem (erdélyi körút) nyomában. Kárpátalján, a Vereckei hágon is jártak, majd Kassán megkoszorúzták Rákóczi sírját. A Honvéd Hagományörzőkkel meglátogatták a Doberdo-Isonzo csatateret. Meggyőződésem, hogy ők a nemzet nagy tanítói lehetnének... Tevékenységünk gyakorlati oldalát tovább felelevenítve, megem-

lítem, hogy kórusunk részt vett a marosvásárhelyi Bárdos Lajos fesztiválon, ahol átütő sikert arattak. Népdal- és citeraegyüttesünk novemberben itt, Szegeden rendezett az apátfalvi, bajai és horgosi testvéregyüttesekkel emlékeztető találkozót és előadást. Díszítő- és képzőművészeink rendszeres résztvevői a regionális találkozásoknak – legutóbb Kis-kunhalason állítottak ki.

– Mindez a történelem és a honvéd hagyományok ápolásának valóban sajátos ötvöze...

– Biztonságpolitikai szakelődásokat is szervezünk – ez már az új kor szele. A Honvédség és társadalom baráti kör égisze alatt számtalan szakembert hívtunk meg ezen rendezvényeinkre. Ezt a sorozatot a minisztérium is támogatja. Befejezésül elárulom, hogy egy alsóvárosi férfi személyes élményei alapján felvállaltunk egy nem mindennapi ügyet, ami azonban a honvéd hagyományörzéshez tartozik: 1944. október 11-én a Szabadság téren az oroszok agyonlőtek öt fiatal honvédet. Az egyház megtartotta a sírokat. Mi helyreállítottuk...

Pataki Sándor

Lombard-hitelt ajánl a gázközművagyonra az OTP

Jó évet zár a legnagyobb magyar bank

Az immár megszokott, évbücsűztató sajtótájékoztatóját tartotta tegnap délelőtt Kecskeméten az OTP dél-alföldi régiójának ügyvezető igazgatója, Szász János. Az ország legnagyobb bankjának piaci részese-dése 24 százalékos, ami a „Postabank-partnerséggel” a jövőre még tovább növekedhet.

Az OTP számai már a búcsúzó esztendőben is meggyőzőek: kétezermilliárd forint feletti mérlegfőösszeg, 134 milliárd forint saját tőke és 38 milliárd forintos eredmény. Van tehát miből áldozni a Postabankra, amit nem beolvaszt, hanem várhatóan a bankcsoport-körbe – lásd Merkantil Bank, Garancia Biztosító, OTP Travel stb. – emeli majd be az OTP. Jelenleg éppen auditálják a

„menyasszonyt”, bő egy hónap szükséges az árkialakításra és az ajánlat megtételére, majd egy ideig még biztosan külön pénzügyintézként működik tovább a bank.

A partnerség megyei, szegedi vonatkozásairól Szász János még nem tudott nyilatkozni, az viszont kívülről számára is látható, hogy Szegeden a Széchenyi téren némi épületfelesleg is keletkezhet, s valószínűsíthetően más városokban is adódhatnak majd hasonló megoldandó feladatok. A Takaréktár utcai központ felújítása minden esetben folytatódik, a menet közbeni újragondolás azonban elkerülhetetlen.

Az OTP logója 2,8 millió bankkártyán található meg, ezt több mint ezer saját bankjegy-automatába használhatják az ügyfelek, valamint tovább 14 ezer darab POS segítségével vásárolhat-

nak országszerte. A három megyés Dél-Alföldi régió a 170 milliárd forinttal részese-dik a mérlegfőösszegekből, 310 ezer bankkártyát és 120 saját bankjegy-automatát kezel – tudtuk meg az ügyvezető igazgatótól.

Az OTP legújabb termékével, az elektronikus számlacsomaggal halad a korral, ennek egyik érdekessége, hogy virtuális kártyaszámlával, PIN-kóddal vásárolhat az ügyfél az interneten. Először ide utal, majd innen megy tovább az áru ellenértéke, s a lényeg az, hogy a világháló „nem érintkezik” az egyenleggel bíró normál bankszámlával, így az meg sem csapolható.

Ugyancsak aktualitás, hogy az önkormányzati számlavezetésben is erős – 80 százalékhöz közelítő részesedéssé – OTP a települések által mostanában kapott

gázközművagyon értékpapír részére dolgozott ki Lombard-hitelt, vagyis a települések hamarabb készpénzhez juthatnak. A vámpénztári fronton is erősítenek, új termékük a speciálisan egyirányúsított kártya, amit minden cég nyugodtan odaadhat az alkalmazottjának, hiszen arról csupán a vámvámszámlájára lehet utalni.

Az utazási szakma 2000. évi gyengélkedése nyomán a banknak nagy tervei vannak az ISO 9001-es minősítést nemrégiben megszerzett OTP Travellel, nem is titkolják, hogy a piacvezetők közé akarnak kerülni, s erre az optimizmusra elsősorban a megbízható banki háttér adhat okot. Ráadásul olyan méretű, ami már Európában is versenyképesnek számít.

K. A.